

Právne aktuality - Finančný trh

Bulletin september & október 2009

Obsah:

[1. Investičné nástroje, komodity a trhy](#)

[2. Kolektívne investovanie](#)

[3. Bankovníctvo a platobné systémy](#)

[4. Poisťovníctvo a penzijné fondy](#)

[5. Regulácia finančného trhu](#)

[6. Obchodné spoločnosti](#)

1. Investičné nástroje, komodity a trhy

Európska únia

Revízia smernice o prospekte

V polovici septembra predložila Európska komisia k verejnej diskusii návrh zmien smernice o prospekte cenných papierov.¹ Táto smernica upravuje základné náležitosti prospektu cenných papierov, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo pri prijatí cenných papierov na obchodovanie na regulovanom trhu. Napriek tomu, že doterajšia aplikácia smernice o prospekte v rámci celej EÚ vytvorila pomerne efektívnu jednotnú štruktúru v cenných papieroch, ktoré sú verejne ponúkané alebo prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, Komisia navrhuje určité zmeny.

Navrhovaná novelizácia zahŕňa napr. zmenu definície kvalifikovaného investora a jej rozšírenie tak, aby bola konzistentná s vymedzením profesionálneho zákazníka podľa MiFID² (v Českej republike je táto definícia transponovaná v § 2a ZPKT). Ďalej sú navrhované úpravy výnimiek pre spracovanie a šírenie prospektu pri ponuke cenných papierov drobným investorom prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi a ďalších sprostredkovateľov (je tu možnosť odkázať na prospekt uverejnený emitentom) a pri ponuke cenných papierov zamest-

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/71/ES zo dňa 4. novembra 2003 o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie, a o zmene a doplnení smernice 2001/34/ES.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS.

nancom emitenta. V nadväznosti na zmeny zavedené Transparentnou smernicou a príslušnou vykonávacou smernicou³ sa navrhuje zrušenie povinnosti emitenta kótovaných cenných papierov uverejňovať každoročne prehľad informácií, ktoré uverejnil počas predchádzajúcich 12 mesiacov. Pre prípad uverejnenia dodatku prospektu v priebehu verejnej ponuky navrhuje Komisia zavedenie jednotnej dvojdňovej lehoty po uverejnení dodatku, počas ktorej môžu investori, ktorí už cenné papiere v rámci predmetnej verejnej ponuky nakúpili či upísali, od kúpy či úpisu odstúpiť.

Pre prípad verejnej ponuky dlhových cenných papierov navrhuje Komisia zrušenie limitu minimálnej denominácie dlhového cenného papiera (1000 EUR), pri ktorom si emitent môže voľne zvoliť domovský štát pre túto emisiu dlhových cenných papierov. Navrhované sú ďalej zmeny zhrnutia prospektu (*summary prospectus*) a informácií určených drobným investorom. Navrhované je zjednodušenie informačných povinností u emisií cenných papierov so štátnou garanciou, emisií malých kótovaných spoločností a pre samostatné emisie práv spojených s cennými papiermi. Ďalšie informácie sú dostupné tu:

http://ec.europa.eu/internal_market.

Európske štandardy pre finančné deriváty

V druhej polovici septembra uverejnila Komisia oznámenie k problematike derivátových trhov, ktoré nadväzuje na predchádzajúce oznámenie Komisie z júla 2009. Obsahuje zhrnutie opatrení k zaisteniu fungovania derivátových trhov. Na základe skúseností z finančnej krízy Komisia deklaruje, že trh s derivátmi vyžaduje reguláciu, pretože riziká jeho prípadného zlyhania nesie v konečnom dôsledku daňovník.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES z 15. decembra 2004 o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2001/34/ES; Smernica Komisie 2007/14/ES z 8. marca 2007, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá implementácie určitých ustanovení smernice 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu.

Riziko centrálnej protistrany by malo byť znížené vytvorením legislatívy zavádzajúcej jednotné štandardy pre činnosť a reguláciu centrálnych protistrán. Malo by byť zlepšené finančné zaistenie OTC derivátových kontraktov a podstatne zvýšená marža platená na ich základe. Clearing centrálnych protistrán by mal byť poverený štandardizáciou derivátových zmlúv. Riziko vykonávania derivátových obchodov má byť znížené vylepšením štandardizácie právnej dokumentácie a procesu uzavierania týchto obchodov.

Transparentnosť derivátových trhov má byť zvýšená zavedením povinnosti účastníkov zadávať vzájomné pozície a všetky transakcie nevysporiadané centrálnou protistranou do registra derivátových obchodov (trade repository) a ďalej reguláciou týchto registrov. Transparentnosť derivátového trhu, vrátane komoditných derivátov, by mala byť riešená tiež v rámci revízie smernice MiFID. Zvýšenie integrity trhu by malo byť dosiahnuté vyjasnením a rozšírením konceptu manipulácie s trhom, ako je stanovené v smernici o zneužívaní trhu (MAD), aj na derivátový trh. Orgány dohľadu by mali mať možnosť stanoviť limity derivátových pozícií. Komisia pripravuje analýzy a novú legislatívu v tejto oblasti, ktorú by predložila v priebehu roku 2010. Príprava európskej regulácie bude koordinovaná s aktivitami G20. Ďalšie informácie je možno nájsť na: ec.europa.eu/internal_market.

Konzultačný materiál CESR ohľadom registra derivátových obchodov

V nadväznosti na aktivity Európskej komisie vydal na konci septembra CESR konzultačný materiál k registru derivátových obchodov.

Konzultačný materiál vymedzuje register derivátových obchodov ako centrálny register, ktorý vedie elektronickú databázu všetkých otvorených OTC derivátových transakcií. CESR navrhuje parametre pôsobnosti a funkcií registra, možností prístupu do registra, jeho faktickým umiestnením a právnym rámcom pre jeho činnosť.

Podľa návrhu CESR by mal zo strany účastníkov trhu vzniknúť jeden alebo viac registrov pre členské štáty EÚ. Cieľom nemá byť, aby sa všetky derivátové obchody uzavierali na regulovanom trhu, ale získanie prehľadu o všetkých týchto transakciách. V materiáli je tiež navrhovaný vzorový rozsah údajov pre CDS ako prí-

klad pre ostatné deriváty. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Transparentnosť trhov

Koncom septembra uverejnil CESR aktualizáciu výnimiek z požiadaviek transparentnosti pred uzatvorením obchodov podľa smernice MiFID. Zmena hodnotenia sa týka čl. 18 ods. 2 smernice vykonávajúcej MiFID. Trhovú praktiku zadávania pokynov nazvanú "ľadovec" (*iceberg*) považuje CESR za postup, ktorý porušuje povinnosť transparentnosti pred uzavretím obchodu podľa smernice MiFID. Podstata pokynu vo forme "ľadovca" spočíva v tom, že obchodný systém regulovaného trhu umožňuje, aby po zadaní väčšej objednávky na nákup určitého množstva cenných papierov bola časť tohto pokynu štandardne zaznamenaná do knihy objednávok (*order book*) a informácie je sprístupnená účastníkom trhu a príslušným spôsobom zverejnená a informácia ďalšej časti objednávky sprístupnená nie je. Obe časti majú rovnakú časovú prioritu. Po vyčerpaní pokynov „viditeľných“ v knihe objednávok, sú do knihy objednávok zaznamenané a začnú byť vykonávané s pôvodnou časovou prioritou najprv „skryté“ objednávky. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Konzultačný materiál CESR k stimulom

V druhej polovici septembra vydal CESR konzultačný materiál k stimulom. Základný rámec pre poskytovanie a prijímanie stimulov stanoví MiFID a nadväzujúca vykonávacia smernica. Pod pojmom stimuly rozumie dokument CESR poplatky, provízie či nepeňažné výhody. Výsledkom konzultačného procesu by malo byť odporúčenie CESR ako pre obchodníkov s cennými papiermi, tak pre orgány dohľadu, k hodnoteniu prípustnosti stimulov. Pôvodné odporúčenie CESR k stimulom z roku 2007 by malo zostať plne použiteľné.

Účelom konzultačného materiálu je upozorniť na niektoré obchodné praktiky týkajúce sa stimulov, ktoré sú buď považované za neprípustné alebo naopak sú dobrou trhovou praxou. Materiál klasifikuje stimuly a hodnotí požiadavky na minimalizáciu rizika poškodenia klienta v prijímaní a poskytovaní stimulov. Materiál uvádza príklady hodnotenia konfliktu s najlepšimi záujmami klienta, posudzovanie dopadu stimulov na najlepší záujem klienta, či slúži ku zlepšovaniu kvality služieb a postupu informovania klientov. Dokument obsahuje

porovnanie implementácie pravidiel MiFID ohľadom stimulov v jednotlivých členských štátoch. Ďalšie informácie je možno nájsť na: www.cesr.eu.

CESR aktualizoval protokoly k MiFID

V polovici októbra uverejnil CESR aktualizáciu protokolov upravujúcich činnosť CESR a národných orgánov dohľadu v rámci MiFID. Oproti súčasným zahrnutým údajom z regulovaných trhov majú byť novo zahrnuté tiež údaje z troch najvýznamnejších mnohostranných obchodných systémov.

Druhý aktualizovaný protokol sa týka dohľadu nad pobočkami a spolupráce príslušných orgánov dohľadu podľa MiFID. Stála požiadavka na spoluprácu medzi orgánmi dohľadu sa nabudúce bude týkať ako existujúcich pobočiek tak tých, ktorý majú len vzniknúť. Tretí aktualizovaný protokol sa týka notifikácie cezhraničného poskytovania investičných služieb, resp. činnosti pobočiek. Štandardný notifikačný formulár bol doplnený predovšetkým tak, že obsahuje nový údaj o investičných službách poskytovaných prostredníctvom viazaných zástupcov. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Konzultačný materiál k vymedzeniu investičného poradenstva

V polovici októbra 2009 vydal CESR konzultačný materiál, ktorého účelom je vymedziť lepšie investičné poradenstvo. Mal by umožniť efektívnejšie posúdenie situácie, v ktorej je poskytované investičné poradenstvo. Jadrom konzultačného materiálu je test toho, či je určitá služba poradenstvom v zmysle MiFID, alebo nie. Test pozostáva z piatich krokov tvorených otázkami a odpoveďami. V prípade, že sú všetky otázky zodpovedané kladne, resp. aspoň ich podotázky, ide v prípade danej služby o investičné poradenstvo.

Prvá otázka je, či poskytovaná služba predstavuje odporúčanie a je vymedzený rozdiel oproti obvyčajnej informácii. Druhá otázka smeruje k tomu, či má odporúčanie vzťah k transakciám s finančnými nástrojmi. Tretia otázka sa člení na dve podotázky – či je odporúčanie prezentované ako „vhodné“ a či dané odporúčanie vychádza z individuálnej osobnej situácie klienta. Rozbor k tejto otázke sa potom týka pojmov vhodnosti a individuálnej osobnej situácie klienta. Štvrtá otázka sa týka toho, či je odporú-

čanie podané inak než verejne či distribučnými kanálmi.

Piata otázka sa týka toho, či je adresát odporúčania oslovovaný buď ako investor či potenciálny investor alebo ako osoba za investora či potenciálneho investora jednajúca. Dokument analyzuje rozdiel medzi radou v rámci corporate finance a investičným poradenstvom. Ďalšie informácie je možno nájsť na: www.cesr.eu.

Doplnenie FAQ k prospektu

V polovici septembra vydal CESR už deviatu verziu odpovedí na často kladené otázky k prospektu cenných papierov. Doplnenie sa týka dodatku k prospektu ohľadom práva investora na späťvzatie svojho návrhu na úpis cenných papierov po zverejnení dodatku prospektu, dopadu zverejnených nových trhových predpovedí či odhadov zisku, posudkov či vyjadrenia znalcov, podstatných zmlúv a vymedzenia verejnej ponuky. Ďalšie informácie je možno nájsť na: www.cesr.eu.

Slovenská republika

N/A

Česká republika

Hlavný oznam ČNB k povolení OCP

V polovici septembra vydala ČNB hlavný oznam týkajúci sa povolenia činnosti obchodníka s cennými papiermi podľa ZPKT⁴. V podrobnom návode, ktorý ruší pôvodnú Metodiku Komisie pre cenné papiere o „Povolení činnosti obchodníka s cennými papiermi (LOCP)“ a „Metodiku k investičným službám (MIS)“ z roku 2005, je navrhnutý prístup ČNB k posudzovaniu žiadostí o povolenie činnosti obchodníka s cennými papiermi. Významnú časť úradného oznámenia tvorí výklad ČNB ohľadom charakteristík jednotlivých investičných služieb.

Úradné oznámenie ďalej upresňuje niektoré aspekty práv a povinností, ktoré má obchodník s cennými papiermi na základe ZPKT alebo sprievodných predpisov. Konkrétne vymedzuje požiadavky na kapitálovou vybavenosť, spôsob dodržiavania kapitálovej primeranosti jednotli-

⁴ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, v znení neskorších predpisov.

vých kategórií obchodníkov s cennými papiermi rozdelených podľa výšky počiatočného kapitálu, náležitosti plánu obchodnej činnosti, požiadavky na obsah návrhov vnútorných predpisov a ďalších dokumentov žiadateľa. Ďalej špecifikácia spôsobov preukázania splnenia personálnych predpokladov, požiadaviek na kvalifikovanú účasť na obchodníkovi s cennými papiermi a osobu ovládajúcu obchodníka s cennými papiermi. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Hlásenie manažérskych transakcií pri portfólio manažmente

V rámci často kladených otázok uverejnila ČNB informáciu o postupe pri hlásení manažérskych transakcií, ku ktorým dochádza v rámci portfólio manažmentu. Publikovaný názor ČNB vychádza z textu § 125 ZPKT a zdôrazňuje povinnosť hlásiť všetky obchody s investičným nástrojom, ktorý má vzťah k emitentovi, ktorého riadiaca osoba uzatvára príslušný obchod s investičným nástrojom sama alebo je takýto obchod uzatváraný na jej účet napr. práve v rámci portfólio manažmentu. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

2. Kolektívne investovanie

Európska únia

Návrh požiadaviek na passport správcovej spoločnosti a informačné dokumenty pre investorov

V nadväznosti na vydanie smernice UCITS IV pripravuje CESR pre oblasť kolektívneho investovania vykonávacie predpisy, pokyny a odporúčania. Na konci októbra 2009 vydal CESR odporúčania pre Komisiu v dvoch kľúčových oblastiach týkajúcich sa kolektívneho investovania – passportu správcovej spoločnosťou a informačných dokumentov pre investorov do fondov kolektívneho investovania. Na základe odporúčania CESR by do polovice roku 2010 mala Komisia spracovať príslušnú legislatívu.

Odporúčanie CESR ohľadom passportu investičných spoločností vychádza z MiFID, avšak zároveň zohľadňuje špecifiká správcoských spoločností. Odporúčanie rieši požiadavky na organizáciu, vnútorný kontrolný systém, vrátane zodpovednosti vrcholového manažmentu a jeho odmeňovanie, spracovanie dát a ich uchovávanie a stretý záujmov. Odporúčanie ďalej

rieši pravidlá vystupovania investičných spoločností - pri predaji cenných papierov fondov kolektívneho investovania, nakladanie s pokynmi a ponukami. Vzorom pre ich úpravu je opäť MiFID.

Postavenie depozitára fondu kolektívneho investovania spravovaného správcovsou spoločnosťou so sídlom v inom členskom štáte by malo byť upravené s ohľadom na potrebné ďalšie kvalifikačné požiadavky, ktoré by mal splniť. Hlavný dôraz je kladený na nastavenie zmluvných vzťahov medzi depozitárom a správcovsou spoločnosťou.

Vo veci riadenia rizík sa materiál zaoberá riadením rizík jednotlivých pozícií a ich vzťahom k celkovému riziku portfólia. Odporúčanie CESR rieši tiež spoluprácu orgánov dohľadu, ktorého účelom je umožniť čo najrýchlejšiu implementáciu passportu správcoských spoločností. Spolupráca by sa týkala predovšetkým vykonávania šetrenia na mieste a výmeny informácií.

Odporúčanie CESR ohľadom informačného dokumentu pre investorov do fondov kolektívneho investovania usiluje o posilnenie ochrany investorov. Dokument má nahradiť súčasný skrátenejší štátut ktorého rozsah a obsah sú v jednotlivých členských štátoch veľmi rôznorodé.

Nový informačný dokument sa má nazývať skrátene KID (Key Information Document). Má byť krátkym informačným dokumentom pre informovanosť pred uzatvorením zmluvy a má obsahovať len kľúčové informácie, ktoré investori potrebujú predtým, než uskutočnia rozhodnutie, či investovať do fondu alebo nie.

Materiál sa zaoberá názvom, vzhľadom, obsahom a hlavičkou dokumentu, jazykom, dobou a možnosťou vydania spolu s ďalšími dokumentmi. KID by mal pokrývať ciele a investičnú politiku fondu, profil rizík a výnosnosti, poplatky, minulé výkonnosť, praktické informácie, podmienky pre aktualizáciu KID. Materiál sa zaoberá i spôsobom prezentovania KID a obdobím, kedy má byť vyhotovený a dodaný.

Ďalej sú v materiáloch spracované špeciálne prípady fondov ako fondy fondov, feeder fondy a štruktúrované fondy. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Konzultačný materiál k fúziám fondov kolektívneho investovania a ďalším otázkam

V polovici septembra vydal CESR konzultačný materiál týkajúci sa fúzií fondov kolektívneho

investovania, master-feeder štruktúr v oblasti kolektívneho investovania a cezhraničnej notifikácie aktivít fondov kolektívneho investovania. Konzultačný materiál je súčasťou vyššie uvedeného procesu revízie smernice UCITS, v nadväznosti na ktorú plánuje Komisia vydať implementačnú smernicu upravujúcu okrem iného otázku spracované v konzultačnom materiáli. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Konzultačný materiál CESR k definícii fondov peňažného trhu

V druhej polovici októbra vydal CESR konzultačný materiál týkajúci sa jednotnej európskej definície fondov peňažného trhu. Hlavným cieľom harmonizovanej definície fondov peňažného trhu je zlepšenie ochrany investorov, ktorí od fondov peňažného trhu očakávajú jednak zhodnotenie vložených prostriedkov, jednak možnosť získať kedykoľvek späť vložené peňažné prostriedky.

CESR navrhuje vytvorenie dvoch kategórií európskych fondov peňažného trhu podľa zamerania na krátkodobé či dlhodobjšie investície. Tento údaj sa bude povinne uvádzať v prospekte. Definícia by sa primárne mala týkať harmonizovaných európskych fondov peňažného trhu podľa UCITS. Členské štáty by túto definíciu mali aplikovať i na národné fondy peňažného trhu. Po vydaní príslušného štandardu CESR budú mať fondy 12 mesiacov na prispôbenie sa. Pokiaľ nedôjde k príslušnej úprave investičnej stratégie fondu, nebude fond môcť naďalej používať označenie fond peňažného trhu. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Slovenská republika

Opatrenie NBS o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS

Na začiatku októbra nadobudlo účinnosť Opatrenie NBS o náležitostiach žiadosti podľa zákona o kolektívnom investovaní.⁵ V nadväznosti na novelu zákona o kolektívnom investovaní upravuje toto opatrenie postup pri posudzovaní žiadostí o nadobudnutie alebo zvýšenie kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti. Ďalej náležitosti žiadosti o povolenie k vedeniu

⁵ Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. júla 2009 č. 4/2009 o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o kolektívnom investovaní.

samostatnej evidencie depozitárom alebo správcovskou spoločnosťou pre špeciálny podielový fond. Bližšie informácie je možné nájsť na www.nbs.sk.

Návrh opatrenia NBS k informačným povinnostiam správcovských spoločností a depozitárom fondov kolektívneho investovania

Na konci septembra publikovala NBS návrh opatrenia o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi fondov kolektívneho investovania pre účely dohľadu nad finančným trhom. Opatrenie obsahuje doplnenie informácií v dátových formulároch, na ktorých plnia správcovské spoločnosti a depozitári fondov kolektívneho investovania informačné povinnosti voči NBS. Okrem iného sa navrhujú zmeny vo vykazovaní informácií o oceňovaní majetku v podielovom fonde. Ďalej sa upravujú informačné povinnosti pre správcovské spoločnosti, ktoré sú oprávnené poskytovať také investičné služby (tzv. obchodnícke činnosti). Pre účely dohľadu na konsolidovanom základe sa zavádzajú taktiež príslušné výkazy. Návrh opatrenia obsahuje taktiež lehoty pre plnenie príslušných informačných povinností a zásadne ukladá plnenie informačných povinností prostredníctvom elektronického informačného systému NBS STATUS DFT. Opatrenie by malo nadobudnúť účinnosť od 1. januára 2010. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.lt.justice.gov.sk.

Česká republika

Pripravovaná vyhláška o prípustných aktívach

ČNB pripravila novelu vyhlášky o prípustných aktívach⁶, ktorá by mala zladíť pôvodné znenie s textom ZKI⁷, kde súčasné znenie určitým spôsobom diskriminuje niektoré finančné inštitúcie ako protistrany derivátových obchodov, ktoré uzatvárajú fondy kolektívneho investovania určené pre verejnosť. Novelou sa zapracováva ustanovenie § 26 ods. 1 písm. g) bodu 2 ZKI a umožňuje, aby protistranou finančného derivátu bola regulovaná inštitúcia, u ktorej sa

⁶ Vyhláška č. 604/2006 Sb. o používaní techník a nástrojov k efektívnemu obhospodarovaniu majetku štandardného fondu a špeciálneho fondu, ktorý zhromažďuje peňažné prostriedky od verejnosti.

⁷ Zákona č. 189/2004 Sb., o kolektívnom investovaní, v znení neskorších predpisov.

špeciálny fond pre verejnosť presvedčí o jej bonite. Alternatívou pre toto hodnotenie prevedené fondom je, že táto inštitúcia má rating dlhodobej zadlženosti stanovený najmenej jednou renomovanou ratingovou agentúrou aspoň v investičnom stupni. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Informácie k notifikáciám verejného ponúkania cenných papierov zahraničných štandardných fondov

ČNB najnovšie prezentovala svoj prístup a požiadavky na informácie pri notifikáciách verejne ponúkaných cenných papierov zahraničných fondov kolektívneho investovania. Metodika ČNB vychádza zo štandardov CESR k zjednodušeniu notifikačnej procedúry.⁸ Jedná sa o doručovanie dokumentov, jazyk v akom majú byť prekladané, postup pri notifikácii podfondov a ďalšie užitočné informácie. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

K obmedzeniu rozsahu činnosti depozitára špeciálneho fondu kvalifikovaných investorov

ČNB v tomto stanovisku vymedzuje možnosti obmedzenia rozsahu činnosti depozitára po novele ZKI vykonanej zákonom č. 230/2009 Sb.⁹ Najnovšie je obmedzenie rozsahu kontroly depozitára závislé jednak na depozitárnej zmluve a zároveň na špecifikách obsiahnutých v štatúte fondu, ktorý môže stanoviť odchýlky od zákonného vymedzenia rozsahu činnosti depozitára. S týmto súvisí i následná zodpovednosť depozitára za prípadný vznik škody spôsobenej porušením povinností depozitára. Spolu s obmedzením kontroly fondu sa podľa názoru ČNB obmedzuje taktiež zodpovednosť depozitára za škodu. V stanovisku je ďalej zmieňovaná nutnosť väčšej iniciatívy zo strany kvalifikovaných investorov pri obmedzení činnosti depozitára, ktorý v takomto prípade, teda pri obmedzení povinností podľa § 21 ods. 4 ZKI, nemá ani povinnosť oznamovať ČNB porušenie zákona, štatútu alebo zmlúv týkajúcich sa fondu.

Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

⁸ CESR's guidelines to simplify the notification procedure of UCITS.

⁹ Zákon č. 230/2009 Sb., ktorým sa mení zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, v znení neskorších predpisov, a ďalšie súvisiace zákony.

3. Bankovníctvo a platobné systémy

Európska únia

CEBS a CEIOPS vydávajú stanovisko k smernici o finančných konglomerátoch

Na konci septembra vydali CEBS a CEIOPS prostredníctvom Spoločného výboru pre finančné konglomeráty (JCFC) stanovisko k otázkam aplikácie definícií, terminológie, pôsobnosti a požiadaviek na vnútorný kontrolný systém podľa smernice o finančných konglomerátoch. JCFC navrhuje doplniť úpravu v nasledujúcich oblastiach – definíciu holdingovej spoločnosti tak, aby konsolidovaný a skupinový dohľad podľa príslušných smerníc bol doplnený smernicou o finančných konglomerátoch bez ohľadu na štruktúru skupiny, ďalej o možnosť orgánov dohľadu poskytnúť výnimku z aplikácie smernice o finančných konglomerátoch pre malé a stredné heterogénne skupiny, ak to ich rizikový profil odôvodňuje. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.c-eps.org.

CEBS vydáva konzultačný materiál k výkazníctvu

CEBS vydal v prvej polovici októbra návrh pokynov k účtovnému výkazníctvu, ktorého účelom je napomôcť zlepšeniu výkazníctva rizík, ktorého potreba sa objavila v dôsledku finančnej krízy. Pokyny k výkazníctvu sú rozdelené na tri časti. Jedná sa predovšetkým o všeobecné zásady pre výkazníctvo, ďalej o zásady výkazníctva týkajúce sa špecifických tém – dopadov mimoriadnych situácií na výsledky a potenciálne riziká, dopadov na finančnú pozíciu, riadenia rizík a citlivých účtovných otázok. Tretia časť obsahuje pokyny k formálnej prezentácii výkazov. Ďalšie informácie je možno nájsť na: www.c-eps.org.

CEBS vydáva kompendium pokynov k operačnému riziku

V prvej polovici septembra vydal CEBS kompendium doplnkových pokynov k otázkam implementácie operačného rizika. Kompendium nadväzuje na štandardy CEBS k operačnému riziku z roku 2006 a bude ďalej pravidelne aktualizované. Má slúžiť národným orgánom dohľadu pri ich hodnotení prevádzkového rizika štruktúr vytvorených jednotlivými inštitúciami. V aktuálnej verzii sú doplnené pokyny týkajúce sa operačného rizika a jeho merania. Účelom

kompendia je okrem iného dosiahnutie väčšej jednotnosti vo výklade orgánov dohľadu v otázke hodnotenia prevádzkových rizík. Ďalšie informácie je možno nájsť na: www.c-eps.org.

Slovenská republika

Návrh novely zákona o bankách

Ministerstvo financií predložilo návrh novely zákona o bankách, ktorá rieši niekoľko otázok. Novela by mala vytvoriť podmienky pre poskytovanie úverov so štátnou podporou pre mladých manželov do 35 rokov veku, ktorí majú nižšie a stredné príjmy. Novela ďalej prináša zmeny požiadaviek na interné modely používané bankami k sledovaniu a vykazovaniu kapitálovej primeranosti. Tretia časť novelizácie prináša zmeny, ktoré sa dotknú adaptácie slovenského právneho poriadku v nadväznosti na nové nariadenie o ratingových agentúrach a požiadavky na banky a ďalšie finančné inštitúcie, aby v určitých prípadoch používali výhradne ratingy spracované ratingovými agentúrami so sídlom v EU. Bližšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

Návrh opatrenie NBS o požiadavkách na riadenie rizík a o plnení informačných povinností v bankovom sektore

V septembri predložila NBS návrh opatrenia, ktoré okrem iného novelizuje terajšie opatrenie o plnení informačných povinností bankami a obchodníkmi s cennými papiermi.¹⁰ Návrh opatrenia stanovuje podrobné požiadavky na systém riadenia rizika likvidity u bánk a obchodníkov s cennými papiermi. Rovnako sa upravuje rizikový diskont pre jednotlivé druhy finančných nástrojov vrátane rozlíšenia emitentov. Nadväzne dochádza k úprave niektorých informácií v dátových formulároch používaných k plneniu informačných povinností bankami a obchodníkmi s cennými papiermi voči NBS. Bližšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

¹⁰ Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 11/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu a na štatistické účely v znení neskorších predpisov.

Návrh opatrenia o činnosti platobných inštitúcií a inštitúcií elektronických peňazí

V septembri publikovala NBS návrh opatrenia k pripravovanému zákonu o platobných službách, Návrh opatrenia upravuje požiadavky na žiadosti o povolenie platobnej inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí vrátane stanovenia požadovaných príloh. Návrh opatrenia rovnako upravuje spôsob a princípy posudzovania splnenia množstva predpokladov, ktoré budú stanovené v pripravovanom zákone o platobných službách, okrem iného posudzovanie výšky peňažných prostriedkov vydaných v rámci jedného elektronického platobného prostriedku či spôsob stanovenia vlastných zdrojov inštitúcie elektronických peňazí. Opatrenie by malo nadobudnúť účinnosť spolu s pripravovaným zákonom o platobných službách, ktorá sa predpokladá do konca roka 2009. Bližšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

Návrh opatrenia k informačným povinnostiam bánk a obchodníkov s cennými papiermi

V priebehu septembra NBS pripravila návrh nového opatrenia, ktoré komplexne upravuje plnenie informačných povinností voči NBS zo strany bánk a obchodníkov s cennými papiermi. Nové opatrenie obsahuje množstvo technických úprav a spresnení oproti doterajšiemu stavu. Opatrenie obsahuje podrobný popis jednotlivých dátových formulárov používaných k zasielaniu príslušných informácií NBS. Spôsob plnenia informačných povinností je primárne v elektronickej podobe. Bližšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

Česká republika

Novelizácia zákona o bankách

V súvislosti s finančnou krízou bola prijatá ďalšia novela zákona o bankách.¹¹ Novela prináša preventívne nástroje, ktoré majú pomôcť riešiť prípadný negatívny dopad krízy na tuzemskú banku, čím by bola ohrozená stabilita bankového a finančného systému. Ide predovšetkým o nástroje, ktoré by umožnili prechod podniku problémovej banky, popr. jej záväzkov, na zdravú inštitúciu. Špeciálny spôsob

¹¹ Zákon č. 287/2009Sb., ktorým sa mení zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, v znení neskorších predpisov.

prechodu modifikuje všeobecnú úpravu prevzatia dlhu na základe dohody s dlžníkom v zmysle občianskeho zákonníka tak, že nie je potrebný súhlas veriteľov s prevzatím záväzkov banky. Ďalším nástrojom je odlišný postup zvyšovania základného imania oproti obchodnému zákonníku smerom k zrýchleniu tohto procesu. Novela taktiež zakotvuje oprávnenie ČNB vydať opatrenie všeobecnej povahy *sui genesis*, ktorým môže ČNB plošne regulovať určité oblasti činnosti bánk (zákaz určitých činností či obchodov, výnimky z plnenia kapitálovej primeranosti a pod.) počas prechodnej doby, a to až na 6 mesiacov. Cieľom tohto opatrenia má byť možnosť operatívnejšie regulovať podnikanie bánk alebo ich pobočiek v zahraničí. Novela upravuje taktiež ďalšie nástroje, ktoré majú prispieť k lepšej možnosti zaisťovať stabilitu finančných a bankových systémov. Bližšie informácie je možné nájsť na www.epravo.cz.

Nový zákon o platobnom styku

V súvislosti s plnou harmonizáciou českého právneho poriadku so smernicou o platobných službách bol prijatý nový zákon o platobnom styku. Zákon prináša novú kategóriu nebankových poskytovateľov platobných služieb, upravuje taktiež podmienky pre činnosť poskytovateľov platobných služieb malého rozsahu, inštitúcií elektronických peňazí, vydavateľov elektronických peňazí malého rozsahu a platobné systémy. Zákon obsahuje taktiež úpravu súkromnoprávných vzťahov pri poskytovaní platobných služieb (napr. vymedzenie zmluvy o platobných službách, informačné povinnosti, autorizácia platobných transakcií, spôsob a lehoty vykonávania platobných transakcií, zodpovednosť a pod.). Tato úprava však prináša taktiež veľké množstvo zmien v iných zákonoch ako sú zákon o bankách, zákon o sporiteľniach a úverových družstvách, zákon o ČNB, devízový zákon, zákon o finančnom arbitrovi, občiansky zákonník, obchodný zákonník a v ďalších predpisoch. Nová právna úprava platobného styku nadobudla účinnosť od 1. novembra 2009.

Témou nového zákona o platobnom styku sa podrobne venuje špeciálny bulletin BBH, ktorý je dostupný na: www.bbh.cz/Publikace.aspx.

Novela zákona o bankách a devízového zákona vyplývajúca z nadväznosti na nový zákon o platobnom styku

Prijatie nového zákona o platobnom styku prináša okrem iného novelizáciu zákona o bankách. V prvom rade ruší povinnosť používať v platobnom styku platobné systémy podľa zvláštneho zákona alebo vykonávané ČNB, čím zavádza nediskriminačný prístup ku konkurencii v platobných systémoch. Ďalšie zmeny sa týkajú predovšetkým možnosti výmeny informácií medzi štátmi ako opatrenie proti platobným podvodom a zladenie terminológie s ostatnými novelizovanými predpismi.

Novelizácia devízového zákona prináša zmeny definície devízového miesta vyplývajúcej z nového zákona o platobnom styku. Dochádza taktiež k zúženiu rozsahu činností regulovaných devízovým zákonom, keď spotové bezhotovostné devízové obchody spočívajúce v konverzii mien sú nanovo regulované zákonom o platobnom styku. Termínové bezhotovostné devízové obchody spočívajúce v konverzii mien podliehajú režimu ZPKT po novele vykonanej v polovici minulého roka.¹² Z činností, ku ktorým dochádza na devízovom trhu, Devízový zákon tak reguluje prakticky iba hotovostnú zmenu devíz a poskytovanie súvisiacich služieb. Novelizovaná právna úprava nadobudla účinnosť od 1. novembra 2009. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Sprievodné vyhlášky k novému zákonu o platobnom styku

V súvislosti s prijatím nového zákona o platobnom styku, bola prijatá vykonávacia vyhláška¹³, ktorá obsahuje podrobnú špecifikáciu jednotlivých inštitútov zo zákona o platobnom styku. Vyhláška upravuje požiadavky na jednotlivé žiadosti podávané podľa zákona o platobnom styku, ich prílohy, požiadavky na riadiaci a kontrolný systém, kapitálovou primeranosť, zverejňovanie informácií a predkladanie oznámení ČNB. Súčasťou tejto vyhlášky je taktiež príloha obsahujúca formuláre, tlačivá a vzory pre žiadosti. Ďalšia vykonávacia vyhláška o

¹² Zákon č. 230/2008 Sb., ktorým sa mení zákon č. 256/2004 Sb., o podnikaní na kapitálovom trhu, v znení neskorších predpisov, a ďalšie súvisiace zákony.

¹³ Vyhláška č. 374/2009 Sb. o výkone činností platobných inštitúcií, inštitúcií elektronických peňazí, poskytovateľov platobných služieb malého rozsahu a vydavateľov elektronických peňazí malého rozsahu.

informačných povinnostiach,¹⁴ ktorá stanovuje obsah, formu, lehoty a spôsob poskytovania informácií jednotlivými typmi platobných inštitúcií ČNB. Predkladanie informácií sa uskutočňuje zásadne v elektronickej podobe na štandardizovaných dátových formulároch. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Nová vyhláška o zmenárenskej činnosti

Na novelu devízového zákona nadväzuje i nová vyhláška o zmenárenskej činnosti.¹⁵ Táto vyhláška stanovuje vzory tlačív žiadostí o registráciu zmenárenskej činnosti a obsah je príloh, spôsob informovania klientov devízových miest, ktoré sú oprávnené vykonávať zmenárenskú činnosť. Vyhláška ďalej upravuje rozsah, obdobie, spôsob, lehoty plnenia a štruktúru údajov vykazovaných voči ČNB zmenárňami o množstve hotovostne nakúpených a predaných cudzích mien.

Bližší informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Kódex mobility klientov

Česká banková asociácia vydala v októbri Kódex mobility klientov, ktorý obsahuje princípy EBIC z roku 2008¹⁶ vypracované európskymi združeniami bánk a sporiteľní na základe výzvy Európskej komisie. Kódex si kladie za cieľ stanoviť spoločné záväzné princípy a pravidlá pre postup pri zmene banky zo strany zákazníka. Zmenou banky sa tu rozumie situácia, pri ktorej si zákazník môže otvoriť bežný účet v „novej“ banke a v súčinnosti s „pôvodnou“ bankou má nárok na prevedenie všetkých trvalých príkazov k úhrade a súhlasov k inkasu do „novej“ banky. Pri prechode kódex požaduje, aby zákazník znášal úhradu iba tých nákladov, ktoré pokryjú náklady nevyhnutné k prevedeniu prevodov, ktoré bankám vzniknú. Zákazník musí byť priebežne informovaný o jednotlivých fázach prevodu účtu s možnosťou stanovenia si dátumu, od ktorého budú terajšie príkazy k úhrade a súhlasy k inkasu platné pre novú banku. Kódex zakotvuje i možnosť obrátiť sa na banku s podnetom k vnútornému prešetreniu alebo v prípade nespokojnosti s vybavením

podnetu možnosť obrátiť sa priamo na Českú bankovú asociáciu. Tento kódex sa bude vzťahovať iba na prevod bežného účtu medzi bankami v Českej republike. Pre banky, ktoré ku Kódexu pristupujú je záväzný od 1. novembra 2009.

Bližšie informácie je možné nájsť na www.czech-ba.cz.

Zákon o zrušení Zaisťovacieho fondu družstevných záložní

Dňa 22. júla 2009 bol prijatý zákon, ktorým dochádza k zrušeniu Zaisťovacieho fondu družstevných záložní.¹⁷ Zákon stanovuje, že ku dňu 31.12.2010 bude tento fond zrušený bez likvidácie a do všetkých práv a povinností namiesto fondu vstúpi Česká republika, resp. Ministerstvo financií. Dňom 1.1.2011 potom prejde všetok majetok fondu na štát. Bližšie informácie je možné nájsť na www.epravo.cz.

4. Poistovníctvo a penzijné fondy

Európska únia

Prieskum CEIOPS hostujúcich inštitúcií zamestnaneckého penzijného poistenia

V polovici októbra publikoval CEIOPS oznámenie týkajúce sa pôsobenia inštitúcií zamestnaneckého penzijného poistenia podľa smernice o inštitúciách zamestnaneckého penzijného poistenia¹⁸ a dohľadu nad nimi. Podľa tejto smernice musí inštitúcia zamestnaneckého penzijného poistenia pri pôsobení v hostiteľskom štáte vyhovieť požiadavkám práva sociálneho zabezpečenia a pracovného práva a i predpisom upravujúcim investovanie týchto inštitúcií a informačné povinnosti.

Predmetom šetrenia CEIOPS bolo zmapovanie príslušných požiadaviek jednotlivých právnych poriadkov. Ďalšie informácie je možné nájsť na www.ceiops.eu.

¹⁴ Vyhláška č. 375/2009 Sb., o predkladaní informácií platobnými inštitúciami, poskytovateľmi platobných služieb malého rozsahu a inštitúciami elektronickej peňazí Českej národnej banke.

¹⁵ Vyhláška č. 376/2009 Sb., o zmenárenskej činnosti.

¹⁶ European Banking Industry Committee.

¹⁷ Zákon č. 290/2009 Sb., o zrušení Zaisťovacieho fondu družstevných záložní.

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/41/ES zo dňa 3. júna 2003 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého penzijného poistenia a dohľadu nad nimi.

Slovenská republika

Návrh opatrenie o registri sprostredkovateľov a poradcov v oblasti poistenia

V nadväznosti na nový zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve¹⁹ pripravila NBS návrh opatrenia o registri finančných agentov, finančných poradcov a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu, ktorí v Slovenskej republike ponúkajú služby v oblasti sprostredkovania poistenia a zaistenia. Opatrenie upravuje náležitosti žiadosti o zápis do registra, zmenu zápisu a zrušenie zápisu vrátane stanovenia vzorových formulárov pre podanie jednotlivých žiadostí a vzorov osvedčenia o zápise do registra. Ďalšie informácie je možné nájsť na: lt.justice.gov.sk.

Návrh novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení

Návrh novelizácie zákona o starobnom dôchodkovom sporení²⁰ má za cieľ stanoviť povinnú účasť mladých ekonomicky aktívnych osôb v druhom pilieri dôchodkového systému. Návrh zákona okrem iného odstraňuje automatické prerušenie účasti na starobnom dôchodkovom sporení u zamestnancov a osôb samostatne zárobkovo činných, za ktorých platí dôchodkové poistenie štát v priebehu poskytovania materského príspevku. Nanovo sa upravuje postup prerušenia na základe žiadosti takejto osoby o prerušenie podané Sociálnej poisťovni. Ďalšie informácie je možné nájsť na: lt.justice.gov.sk.

Návrh novely zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení

Návrh novely zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení²¹ prináša predovšetkým zmenu spôsobu úhrady poplatkov účastníkmi doplnkového dôchodkového sporenia. Dochádza jednak k zníženiu fixných poplatkov za správu, jednak

sa zavádza variabilný poplatok za zhodnotenie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde. Ďalej dochádza k liberalizácii podmienok pre prestup účastníkov medzi jednotlivými doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami. Ďalej novela prináša niekoľko drobnejších legislatívno-technických zmien. Ďalšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

Novelizácia vyhlášky o informačných povinnostiach dôchodkových spoločností a doplnkových dôchodkových spoločností.

Návrh novely vyhlášky NBS smeruje k úpravám požiadaviek na informácie obsiahnuté vo výročnej správe a polročnej správe o hospodárení s majetkom dôchodkovej správovskej spoločnosti a doplnkovej dôchodkovej spoločnosti a ďalej vo výročnej správe a v polročnej správe o hospodárení s majetkom v dôchodkových fondoch. Novela ďalej upravuje obsah a formu skrátenej výročnej a polročnej správy dôchodkovej spoločnosti, doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, dôchodkového fondu a doplnkového dôchodkového fondu. Ďalšie informácie je možné nájsť na lt.justice.gov.sk.

Česká republika

Príprava vyhlášok k novému zákonu o poisťovníctve

Česká národná banka pripravuje vykonávacie vyhlášky k novému zákonu o poisťovníctve²² (ďalej jen „ZOP“), ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2010. Vyhláška o informačných povinnostiach poisťovní a zaisťovní bude podľa zverejneného návrhu upravovať spôsob predkladania, formu a náležitosti výkazov tuzemských poisťovní a zaisťovní a zaisťovní z tretieho štátu a poisťovní z iného členského štátu. Predovšetkým upravuje predkladanie výkazov o tvorbe a výške technických rezerv, o skladbe finančného umiestnenia, o solventnosti, a ďalších informácií podľa ZOP. Predpis obsahuje podrobný popis náležitostí jednotlivých výkazov. Predkladanie výkazov bude vykonávané pomocou aplikácie ČNB pre zber dát od nebankových subjektov, webovú službu ČNB pre zber dát alebo vlastné aplikácie poisťovne alebo zaisťovne umožňujúcu elektronickú výmenu informácií, prípadne na pevnom dátovom

¹⁹ Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁰ Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²¹ Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

²² Zákon č. 277/2009 Sb., o poisťovníctve.

nosiči. Predpokladané nadobudnutie účinnosti vyhlášky je 1. januára 2010.

Návrh vyhlášky ČNB o obozretnosti poisťovní a zaistovní vykonáva príslušné ustanovenia ZOP. Vo vyhláške sú upravené predovšetkým požiadavky spojené so vstupom do odvetvia (náležitosti žiadosti, formu a obsah dokladov priložených k žiadosti o udelenie povolenia k vykonávaniu poisťovacej činnosti alebo zaistovacej činnosti a k žiadosti o súhlas s nadobudnutím alebo zvýšením kvalifikovanej účasti v tuzemskej poisťovni a v tuzemskej zaistovni. Rovnako upravuje údaje a doklady pre zápis do zoznamu likvidátorov alebo do zoznamu nútených správcov a rozsah údajov zapisovaných do týchto zoznamov, informácie a doklady preukazujúce splnenie vykonávacích predpokladov pre správu prevádzaného poistného kmeňa a pre správu prevádzaného kmeňa zaistovacích zmlúv, obsah a náležitosti dokladov predkladaných k žiadosti o súhlas s premenou poisťovne alebo zaistovne, metódy výpočtu vyrovnávacej rezervy.

Vyhláška stanovuje ďalej požiadavky na vykonávanie poisťovacej a zaistovacej činnosti, okrem iného požiadavky na riadiaci a kontrolný systém poisťovne alebo zaistovne, spôsob stanovenia maximálnej výšky technickej úrokovej miery, limity a podmienky skladby finančného umiestnenia. Podrobne je upravený spôsob výpočtu disponibilnej miery solventnosti, spôsob výpočtu požadovanej miery solventnosti a upravenej miery solventnosti a výpočet položiek, ktoré je možné zahrnúť do garančného fondu. Vyhláška rovnako upravuje správu zodpovedajúceho poistného matematika a rozsah, spôsob a termíny pre uverejňovanie údajov poisťovňami.

Texty vyhlášok sú dostupné na www.cnb.cz. Téma nového zákona o poisťovníctve sa podrobne venuje špeciálny bulletin BBH, ktorý je dostupný na: www.bbh.cz/Publikace.aspx.

5. Regulácia finančného trhu

Európska únia

Legislatíva k reforme dohľadu nad finančným sektorom v EU

V druhej polovici septembra predložila Komisia dôležitý balík legislatívnych návrhov k posilneniu dohľadu nad finančným sektorom v Európe. Cieľom týchto návrhov je, podľa Komisie, obnova finančnej stability v rámci

EU, zaistenie jednotnej aplikácie európskych predpisov v oblasti finančného sektora a včasné zistenie prípadných rizík pre finančný systém.

Podľa návrhu by mal na základe zvláštného nariadenia vzniknúť Európsky výbor pre systémové riziká (European Systemic Risk Board – ESRB), ktorý by mal tvoriť tzv. „makro-úroveň“ dohľadu. Jeho úlohou bude zisťovať riziká pre finančný systém ako celok. ESRB bude mať právomoc vydávať odporúčania či varovania členským štátom, národným orgánom dohľadu a európskym orgánom dohľadu. Tieto sa budú musieť buď prispôbiť odporúčaniam či vysvetliť, prečo tak nehodlajú urobiť.

Ďalej má vzniknúť Európsky systém orgánov dohľadu nad finančným trhom (European System of Financial Supervisors – ESFS). Ten sa bude skladať z národných orgánov dohľadu a nových tzv. Európskych orgánov dohľadu. ESFS má tvoriť tzv. „mikro-úroveň“ dohľadu. Nové Európske orgány dohľadu budú tri inštitúcie. Každá má byť založená na základe zvláštného nariadenia.

Prvý – Európsky úrad pre banky (European Banking Authority – EBA) – nahradí pre oblasť dohľadu nad bankami CEBS. Druhý – Európsky úrad pre poisťovníctvo a zamestnanecké penzijné poistenie (European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA) – nahradí pre oblasť poisťovníctva a zamestnaneckého penzijného poistenia CEIOPS. Napokon tretí – Európsky úrad pre cenné papiere a kapitálové trhy (European Securities and Markets Authority – ESMAs) – nahradí pre oblasť kapitálového trhu CESR. Tieto novo vytvorené úrady už nebudú mať iba poradné kompetencie, ale budú najnovšie môcť okrem iného riešiť spory medzi národnými orgánmi dohľadu či tvoriť návrhy technických štandardov. EIOPA bude mať priamu právomoc dohľadu nad ratingovými agentúrami.

Na tieto návrhy nadväzujú ďalšie legislatívne kroky, ktorých účelom je stanoviť pre jednotlivé oblasti dohľadu nad finančným trhom právomoc nových inštitúcií. Jedná sa predovšetkým o právomoc k vydávaniu štandardov, riešiť spory orgánov dohľadu a doplniť príslušnú sektorovú legislatívu (okrem iného smernice MAD, MiFID, UCITS, o finančných konglomerátoch, o prospekte) tak, aby mohla byť realizovaná prostredníctvom nových inštitúcií. Ďalšie informácie je možné nájsť na: ec.europa.eu/internal_market.

Konzultácia Komisie k systému pre riešenie krízy v oblasti bankovníctva

V druhej polovici októbra vydala Komisia konzultačný materiál, ktorého cieľom je nájsť účinné riešenie prípadných problémov bánk, predovšetkým tých, ktoré pôsobia vo viacerých krajinách EU. Spektrum navrhovaných opatrení a prostriedkov siaha od intervencie v počiatočoch, ktoré by mali vyriešiť prvé problémy bánk, cez reorganizáciu až po riešenie situácií insolventnosti bankových ústavov.

Mechanizmus pre skorý zásah (*early intervention*) by mal spočívať vo vytvorení dostatočných nástrojov orgánov dohľadu, spočívajúcich okrem iného v možnosti prevádzať aktíva medzi časťami koncernu, oddeliť zdravé od zhodnotených či ohrozených aktív, urýchliť prípadnú akvizíciu ohrozenej banky, vykonať útlm neperspektívnej časti banky, a to vrátane opatrení pôsobiacich cezhranične, ktorým doposiaľ bráni nejednotná národná legislatíva. V prípade bánk s vážnymi problémami by mal existovať efektívny právny rámec pre ich ozdravenie, a to v spolupráci s akcionármi a veriteľmi banky. Prípadne je možné uvažovať o určitom využití prostriedkov z fondov poistenia vkladov alebo o vytvorení ďalšieho špeciálneho fondu pre riešenie problémov bánk, ktorý by bol financovaný z poplatkov hradených finančnými inštitúciami.

Ohľadom verejného financovania riešení problémov bánk sa navrhuje vytvorenie jasných pravidiel rozdelenia finančného bremena medzi členské štáty.

Ohľadom insolventnosti sa navrhuje harmonizácia terajšieho insolventného rámca za účelom uľahčenia zrušenia či reorganizácie cezhraničných bankových skupín. Ďalšie informácie je možné nájsť na: ec.europa.eu/internal_market.

Kompendium k aplikácii smernice proti praniu špinavých peňazí

V polovici októbra bolo vydané kompendium k otázke aplikácie smernice proti praniu špinavých peňazí v spolupráci CEBS, CESR a CEIOPS. Kompendium prináša celkový prehľad praktík členských štátov vo vzťahu k aplikácii požiadaviek na preverovanie klientov, identifikácie klientov a overovacích požiadaviek v situáciách vymedzených smernicou proti praniu špinavých peňazí. Tiež obsahuje prehľad právnej úpravy v jednotlivých štátoch. Ďalšie informácie je možné nájsť na: <http://www.ceiops.eu>.

Konzultačný materiál CESR k ratingovým agentúram

V súvislosti s novým nariadením o ratingových agentúrach vydal CESR v druhej polovici októbra konzultačný materiál k pokynom k jeho aplikácii. Pokyny budú podrobne rozoberať jednotlivé ustanovenia nariadenia. Podrobne sa zaoberajú procedúrou registrácie, procedúrou potvrdenia ratingu vydaného ratingovou agentúrou registrovanou v treťom štáte a procedúrou certifikácie ratingovej agentúry registrovanej v treťom štáte.

Ďalej sa pokyny venujú výkazníctvu ratingových agentúr, správami o transparentnosti, prevádzkovom fungovaním kolégií orgánov dohľadu, protokolom o mediácii. Ďalej tiež podrobnosťami informácií zverejňovaných ratingovými agentúrami a informáciami, ktoré musí ratingová agentúra poskytnúť spolu so žiadosťou o certifikáciu a zhodnotenie jej systémovej dôležitosti pre finančnú stabilitu a integritu finančných trhov. Ďalšie informácie je možné nájsť na: www.cesr.eu.

Odporúčanie pre uplatňovanie cezhraničných zliav na zrážkovej dani

V druhej polovici októbra vydala Komisia odporúčanie k spôsobu uplatňovania zliav na zrážkovej dani z dividend, úrokov a iných príjmov z cenných papierov vyplývajúcich z iných členských štátov. Zároveň s tým chce odporúčanie eliminovať daňové bariéry, ktorým čelí finančná inštitúcia pri investovaní do cenných papierov pri zachovaní ochrany daňových príjmov pred omylmi či podvodmi.

Prostriedkom by malo byť uplatňovanie úľavy rovno pri zdaňovaní príjmov a nie až vo forme dodatočného vracania zrazenej dane. Ďalej by sa malo pripustiť širšie spektrum dôkazov k preukázaniu nároku na zľavu, štáty by mali do procesu uplatňovania nároku na vrátenie dane a na úľavu zapojiť finančných sprostredkovateľov a podporovať elektronizáciu administratívy v tejto oblasti. Zlepšiť by sa mala tiež vzájomná komunikácia príslušných orgánov členských štátov, čo by uľahčilo uplatňovanie nárokov.

Ďalšie informácie je možné nájsť na: europa.eu/rapid.

Slovenská republika

N/A

Česká republika

Vymedzenie pojmu osoba blízka vo výročnej správe kótovaného emitenta

ČNB podala výklad pojmu osoba blízka, ktorý je používaný vo vzťahu k požiadavkám na informácie uvádzané vo výročnej správe emitenta vo výročnej správe kótovaného cenného papiera²³. ČNB sa prikláňa k názoru, že osobami blízkymi sú pre účely informácií vo výročnej správe iba fyzické osoby uvedené v § 116 občianskeho zákonníka a tento pojem nie je možné rozširovať o právnické osoby. Bližšie informácie je možné nájsť na www.cnb.cz.

Rokovanie výboru pre finančný trh

Na začiatku septembra prebehlo rokovanie Výboru pre finančný trh. Na programe rokovania bol prehľad aktivít ČNB v oblasti dohľadu nad finančným trhom v 1. polroku 2009, materiál Ministerstva financií o príprave predaja štátnych sporiacich dlhopisov fyzickým osobám, de Larosiérova správa o finančnom dohľadu v EU. Výbor sa taktiež zaoberal opatrením pre udržanie finančnej stability penzijných fondov, ktoré vychádzajú z jednaní medzi ČNB a Asociácií penzijných fondov a materiál Ministerstva financií o príprave novej regulácie sprostredkovania poradenstva na finančnom trhu. Bližšie informácie je možné nájsť na: www.cnb.cz.

Zjednotenie podmienok pre distribúciu na finančnom trhu

Ministerstvo financií v septembri informovalo o stave projektu, ktorého cieľom je zjednotiť úpravu distribúcie, teda ponuky, sprostredkovania a poradenstva, na finančnom trhu, posilniť transparentnosť poskytovaných finančných služieb a ochranu spotrebiteľa. Jednotné pravidlá by mali garantovať, že distribúciou sa budú zaoberať iba osoby, ktoré splnia určité podmienky pre získanie povolenia. Tieto osoby budú evidované v jednom spoločnom registri, ktorý umožní každému spotrebiteľovi ľahko si overiť či mu služby ponúka oprávnená osoba. Dohľad ČNB by taktiež mal mať lepší prehľad o tom, koľko osôb sa sprostredkovaním či poradenstvom aktívne zaoberá. Jasne by malo byť taktiež vymedzené, kto zodpovedá za jednanie konkrétneho sprostredkovateľa či poradcu, vrátane zodpovednosti za prípadnú škodu spôsobenú zákazníkovi. Budúce harmonizované pod-

mienky distribúcie na finančnom trhu by mali ďalej zahŕňať pravidlá jednaní so zákazníkmi, ktoré by sprostredkovatelia a poradcovia mali dodržiavať. Pozornosť bude venovaná taktiež požiadavkám na odbornú kvalifikáciu. Bližšie informácie je možné nájsť na www.mfcr.cz

6. Obchodná spoločnosť

Európska únia

N/A

Slovenská republika

N/A

Česká republika

Konzultačný materiál Ministerstva financií k novej právnej úprave finančného zaistenia

Ministerstvo financií vydalo konzultačný materiál k príprave nového zákona o finančnom zaistení. Iniciatíva ministerstva reaguje na novelizáciu smernice o finančnom zaistení²⁴ a potreby praxe na finančnom trhu. Cieľom konzultačného materiálu je získať názory a komentáre od účastníkov kapitálového trhu, profesionálnych organizácií a odbornej verejnosti.

Zámerom ministerstva je umožniť využitie inštitútu finančného zaistenia nielen v prípade zaisťovacieho prevodu vlastníckeho práva či zástavy, ale i pre ďalšie spôsoby zaistenia ako v podobe práva vecného tak záväzkového napr. poskytnutie istoty. Zvažovaná právna úprava má taktiež zaistiť, že príjemca finančného zaistenia bude oprávnený sa z poskytnutého zaistenia uspokojiť prakticky za všetkých okolností. Návrh ministerstva bližšie špecifikuje pohľadávky, ktoré môžu byť zaistené finančným zaistením a rozširuje okruh osôb, ktoré môžu dohodu o finančnom zaistení uzavrieť okrem iného o organizátora regulovaného trhu či centrálného depozitára.

Ohľadom spôsobu výkonu práva z finančného zaistenia návrh ministerstva predpokladá, že by

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/44/ES zo dňa 6. mája 2009, ktorou sa mení smernica 98/26/ES o neodvolateľnosti zúčtovania v platobných systémoch a v systémoch vysporiadania obchodov s cennými papiermi a smernica 2002/47/ES o dohodách o finančnom zabezpečení, pokiaľ ide o prepojené systémy a pohľadávky z úveru.

²³ § 118 odst. 4 písm. g) ZPKT.

bolo možné pri finančnom zaistení vždy realizovať právo príjemcu zaistenia v podobe speňazenia, ponechania si za určitú cenu, prepadnutie a započítanie. Pritom však musí postupovať za podmienok obvyklých v obchodnom styku.

Návrh obsahuje taktiež kolíznu normu pre riešenie stretu právnych poriadkov. Bližšie informácie je možné nájsť na www.mfcr.cz.

BBH advokátska kancelária, s.r.o. dlhodobo poskytuje svojim klientom právne poradenstvo v rôznych oblastiach práva, vrátane práva finančných trhov. V rámci svojich služieb ponúka tiež základný informačný servis o najvýznamnejších aktualitách v oblasti regulácie a práva finančného trhu.

Bulletin BBH je určený len ako všeobecná informácia o niektorých dôležitých novinkách a udalostiach v oblasti finančných trhov a súvisiacej právnej problematike. Jeho obsah nie je právnym poradenstvom ani odporúčaním k určitému postupu v konkrétnej situácii.

V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o individuálne poradenstvo alebo konzultáciu nás neváhajte kontaktovať na nižšie uvedenej adrese.

BBH advokátska kancelária, s.r.o.
Gorkého 3
811 01 Bratislava
Slovenská republika
IČO: 36 713 066
Okresný súd Bratislava I, oddiel: Sro, vl.: 43677/B
Tel.: 02/20861020
Fax: 02/20861022
E-mail: office@bbh.sk
Web: www.bbh.sk